

บันทึก

เรื่อง องค์คณะของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ
(เมื่อพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับแล้ว
ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและสาขาการผดุงครรภ์ จะยังคงเป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๓๔ อยู่หรือไม่)

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๔/๒/
๑๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ในการประชุม
คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔
คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้พิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ โดยพิจารณาจากพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว มี
ปัญหาว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์จะยังคงเป็นกรรมการใน
คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะอยู่หรือไม่

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๓ แห่ง
พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติ
ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๓๔ เฉพาะในส่วนที่เป็นการประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลและการผดุงครรภ์ การขึ้นทะเบียน และการควบคุมวิชาชีพเท่านั้น เนื่องจาก
พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ได้นำบทบัญญัติในเรื่องนี้ไปบัญญัติไว้
แล้ว แต่สำหรับในเรื่ององค์คณะของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามมาตรา ๖^๒

^๑ มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วใน
พระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

^๒ มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรค
ศิลปะ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน เจ้าหน้าที่แห่งกระทรวงสาธารณสุขสามคน
กระทรวงกลาโหมสามคน มหาวิทยาลัยมหิดลสองคน และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสองคน กับผู้ประกอบโรค
ศิลปะสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์สาละสอง
คน และผู้ประกอบโรคศิลปะแผนโบราณสองคน ซึ่งปลัดกระทรวงเป็นผู้เสนอให้รัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นเป็น
กรรมการ

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นรองประธาน

กรรมการตามวรรคหนึ่งนอกจากประธาน ต้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม และให้อยู่ใน
ตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ที่บัญญัติให้ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์ สาขาละสองคนเป็นกรรมการด้วยนั้น พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ไม่ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้ คงมีแต่เพียงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรทางวิชาชีพ คือสภาการพยาบาลและการผดุงครรภ์เท่านั้น ดังนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์คณะของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะฯ จึงมิได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นว่า แม้พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์จะมีผลใช้บังคับแล้ว ผู้ประกอบโรคศิลปะในสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ก็ยังคงเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าความเห็นของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในปัญหาดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) เป็นผู้ชี้แจงปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้ครบวาระเมื่อประมาณเดือนตุลาคม ๒๕๒๘ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะคณะใหม่ขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๘^๓ โดยปรากฏว่าก่อนหน้านั้นพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๘ และคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น ก็ยังคงประกอบด้วยผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์ สาขาละสองคนเป็นกรรมการร่วมอยู่ด้วย เมื่อคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะคณะใหม่มีการประชุมกันครั้งแรก ได้มีการหยิบยกปัญหาว่า เมื่อพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ มีผลใช้บังคับแล้ว ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์ สาขาละสองคน จะยังคงเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะอยู่หรือไม่ และไม่อาจหาข้อยุติกันได้ จึงได้มีมติให้สอบถามไปยังกองนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกองนิติการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ผู้ประกอบโรคศิลปะ สาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์

ถ้าตำแหน่งกรรมการใดว่างลง นอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนในตำแหน่งของกรรมการนั้น กรรมการที่แต่งตั้งขึ้นแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ให้คณะกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

^๓ คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓๘๙/๒๕๒๘ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

ยังคงเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะอยู่ เพราะพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การขึ้นทะเบียนและการควบคุมวิชาชีพเอาไว้เท่านั้น ไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะเอาไว้แต่อย่างใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของการใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ แล้วมีความเห็นว่า เหตุผลที่ได้มีการตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ขึ้น ก็เพื่อที่จะแยกอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ออกจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ดังจะเห็นได้จากหมายเหตุ^๔ ท้ายพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ซึ่งมีความว่า “โดยที่ในปัจจุบันการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ในความควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ซึ่งมีคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะทำหน้าที่ควบคุมทั้งการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะแผนโบราณในสาขาเวชกรรม เภสัชกรรม การผดุงครรภ์ และในปัจจุบันมีผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์เป็นจำนวนมาก สมควรแยกการควบคุมการประกอบวิชาชีพดังกล่าวออกจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะโดยจัดตั้งสภาการพยาบาลขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว และผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบวิชาชีพด้วยตนเอง เป็นกรรมการ ...” และเมื่อได้แยกอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดังกล่าวออกแล้วมาตรา ๕๐^๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๔ หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ในปัจจุบันการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ในความควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ซึ่งมีคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะทำหน้าที่ควบคุมทั้งการประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาทันตกรรม เภสัชกรรม การพยาบาล การผดุงครรภ์ กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะแผนโบราณในสาขาเวชกรรม เภสัชกรรม การผดุงครรภ์ และในปัจจุบันมีผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาล และการผดุงครรภ์เป็นจำนวนมาก สมควรแยกการควบคุมการประกอบวิชาชีพดังกล่าวออกจากอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะโดยจัดตั้งสภาการพยาบาลขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าว และผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยผู้ประกอบวิชาชีพด้วยตนเอง เป็นกรรมการ เพื่อความคล่องตัวในการทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยอิสระ เหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๕ มาตรา ๕๐ ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบัน ในสาขาการพยาบาล สาขาการผดุงครรภ์ หรือสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และใบอนุญาตนั้นยังใช้ได้ในวันทีพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในประเภทและชั้น แล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัตินี้

วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ก็ได้บัญญัติไว้สำหรับผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาล สาขาการผดุงครรภ์ หรือสาขาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ โดยใบอนุญาตของบุคคลดังกล่าวยังคงใช้ได้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในประเภทและชั้น แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐ นี้มีความมุ่งหมายที่จะให้ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะสามารถใช้แทนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ต่อไปได้โดยไม่ต้องดำเนินการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตใหม่หรือต้องมีการเปลี่ยนใบอนุญาต ทำนองเดียวกับเมื่อครั้งที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งได้ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันนี้คือผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมไว้แล้วก่อน พ.ศ. ๒๕๑๑ ก็ยังคงถือใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาเวชกรรมอยู่ตามเดิม ไม่ต้องมาขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา ๓๘^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับใบอนุญาตดังกล่าวไว้ทำนองเดียวกับบทบัญญัติมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ

จากหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติและบทบัญญัติมาตรา ๕๐ ดังกล่าวนี้องค์ที่มีผลทำให้ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะฯ ได้เปลี่ยนสภาพเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ ฉะนั้น เมื่อฟังได้ว่าบุคคลทั้งสองประเภทได้เปลี่ยนฐานะไปแล้ว การที่มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะฯ ยังมีคำว่า “ผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาลและผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการผดุงครรภ์” เป็นกรรมการอยู่ด้วย จึงไม่มีผลบังคับเพราะบุคคลทั้งสองประเภทนี้ไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้ตามมาตรา ๖ วรรคสาม^๗ แห่ง

^๖ มาตรา ๓๘ ผู้ใดได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง สาขาเวชกรรม หรือเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะในการประกอบโรคศิลปะอย่างหนึ่งอย่างใดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ และใบอนุญาตหรือหนังสืออนุมัตินั้นยังคงใช้ได้ในวันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าผู้นั้นได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือเป็นผู้ได้รับวุฒิบัตรตามพระราชบัญญัตินี้

^๗ มาตรา ๖ (วรรคสาม)

กรรมการตามวรรคหนึ่งนอกจากประธาน ต้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะตาม

พระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะฯ ซึ่งกำหนดไว้ว่า กรรมการต้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะด้วย

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ นั้นมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๘ แต่คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะคณะใหม่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลสองคนผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์สองคน ร่วมเป็นกรรมการด้วย ได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๘ ซึ่งเป็นวันหลังจากวันที่พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ฯ มีผลใช้บังคับ ฉะนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลสองคนและผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์สองคน ที่ได้รับการแต่งตั้งนั้น จึงไม่อาจมีฐานะเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะได้ เนื่องจากมิได้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลปะฯ แล้ว

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๒๙

พระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม และให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งจากพ้นตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้